

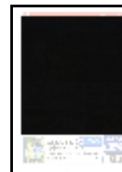

ARHEOLOŠKO OTKRIĆE U BIJELOJ

**U opljačkanoj samostanskoj grobnici
pronađeni kosturi trojice opata**

>str. 56

ARHEOLOŠKI BISER

Benediktinski samostan iz Bijele koristio se i kao utvrda

Arheolozi pronašli kosture opata i dokaze drske pljačke

A. Janeš ispred dvostrukog ulaza u samostan

Ovo se mjesto u povijesnim spisima zapravo spominje još u 13. stoljeću, a u 14. u rang opatije. Pretpostavlja se da je samostan obnovljen u 15. stoljeću, kaže arheolog A. Janeš

SIRAČ – Ovih dana okončana je još jedna faza arheoloških istraživanja u siračkom naselju Bijela, na mjestu starog benediktinskog samostana svete Margarete s početka 15. stoljeća. Prve konkretne radove na ovom vrijednom nalazištu djelatnici Hrvatskog restauratorskog zavoda započeli su još 2012. godine, međutim istraživanja su se, u skladu s priljevom sredstava iz Ministarstva

kulture, odvijala u nekoliko vremenski odmaknutih faza. U sklopu posljednje, treće po redu, napravljen je tlocrt ove srednjovjekovne građevine, istražen dvostruki ulaz, ali i pronađeno nekoliko grobnica s kosturima.

Pljačkaši grobova

-U grobnicama smo pronašli tri kostura. Iako će tek analiza u

Antropološkom centru u Zagrebu, kamo su kosturi poslani, utvrditi je li se radilo o muškarcima ili ženama, u kojoj dobi i zbog čega su preminuli, za pretpostaviti je kako je riječ o opatima. Naime, glave pokojnika u grbovima su bile okrenute prema istoku, a tako su se nekada pokapali svećenici – pojasnio nam je voditelj radova, konzervator arheolog Andrej Janeš.

Na žalost, svi kosturi nisu pronađeni u savršenom stanju. Naime, na jednoj od grobnica pronađena je izvrnuta ploča, što upućuje na moguću pljačku groba. To je, kaže naš sugovornik, bio uobičajeno, posebice nakon 16. stoljeća.

-I na ulazu u samostan pronašli smo tragove koji upućuju na to da je netko provaljivao u samostan. Vjerojatno je ovdšnjem stanovništvu bio zanimljiv kameni građevni materijal od kojeg je izgrađen samostan koji su potom koristili za gradnju vlastitih objekata – kaže Janeš.

Burna povijest

Zanimljivo je kako je ulaz u samostan bio dvostruk što, kaže naš sugovornik, upućuje na činjenicu kako se neko vrijeme koristio kao utvrda, najvjerojatnije u borbama

s Turcima.

-Ovo se mjesto u povijesnim spisima zapravo spominje još u 13. stoljeću, u 14. stoljeću u rang opatije. Pretpostavlja se da je samostan obnovljen u 15. stoljeću, a neko se vrijeme koristio kao utvrda. Inače, ovo je najzapadniji benediktinski samostan u Hrvatskoj – kaže Janeš. Osim već spomenutih kostura, u sklopu istraživanja arheolozi su izdvojili oko 350 građevinskih ele-

menata te nešto staklenih i željeznih artefakata. Lokalitet je, uoči njihova odlaska, zaštićen, a konačni cilj je, otkriva nam Janeš, dugoročno konzervirati nalazište te nastojati ga popularizirati u javnosti. Pritom bi važnu ulogu trebala imati i lokalna javnost, prvenstveno Općina Sirač na čijem se području nalazi vrijedno nalazište, koja je i do sada u skladu sa svojim mogućnostima pomagala sva obavljena istraživanja. (stm)

SLAVICA TRGOVAC MARTAN

U grobnicama su pronađeni 'potpisi' klesara koji su ih izradili

Arheolozi su zaključili kako su se grobnice našle na meti pljačkaša